

Dosarul nr. 3ra-507/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

19 mai 2021

mun.Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Serviciul de Informații și Securitate,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Demirci Burak împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, persoană terță Serviciul de Informații și Securitate, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 august 2018, Demirci Burak a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în continuare Biroul Migrație și Azil) solicitând anularea deciziei nr. 54/18/DAI din 05 iulie 2018 și obligarea pârâtului de a-i acorda statut de refugiat.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 05 iulie 2018 Biroul Migrație și Azil a emis decizia nr. 54/18/DAI, prin care a respins cererea de azil. Reclamantul exprima dezacordul cu decizia contestată și pretinde anularea acesteia.

Biroul Migrație și Azil în motivarea deciziei disputate a indicat că deși persoana întrunește condițiile pentru acordarea statutului de refugiat, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (în continuare Serviciul de Informații și Securitate) a semnalat prin scrisoarea nr. 25/180 din 03 martie 2018, că solicitantul de azil prezintă pericol pentru ordinea publică a Republicii Moldova, fiind aplicabilă clauza de excludere în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (2) lit. e) din Legea privind azilul în Republica Moldova.

Consideră reclamantul că, decizia contestată este ilegală în fond și emisă contrar prevederilor legii or, Convenția privind statutul refugiaților la care Republica

Moldova este parte, nu prevede drept clauză de excludere, situațiile în care străinul prezintă pericol pentru ordinea publică, iar dispoziția art. 18 alin. (2) lit. e) din Legea privind azilul în Republica Moldova, nu corespunde Convenției și limitează numărul persoanelor ce pot beneficia de protecția ei. Mai mult, norma juridică autohtonă este contrară Constituției Republicii Moldova.

Prin încheierea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea avocatului Palii Oleg, care acționa în interesele reclamantului Demirci Burak, și s-a ridicat excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art. 18 alin. (2) lit. e) din Legea privind azilul în Republica Moldova, în sensul corespunderii cu prevederile art. 8 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, precum și art. 1 lit. f) din Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951 (f.d. 74-76, vol. I).

Prin decizia din 14 ianuarie 2019 a Curții Constituționale, s-a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 18 alin. (2) lit. e) din Legea privind azilul în Republica Moldova (f.d. 92-96, vol. I).

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Demirci Burak.

A fost anulată decizia Biroului Migrație și Azil nr. 54/18/DAI din 05 iulie 2018, prin care s-a respins cererea de azil depusă de cetățeanul Turciei, Demirci Burak.

A fost obligat Biroul Migrație și Azil să emită actul administrativ individual favorabil, ce vizează acordarea statutului de refugiat cetățeanului Turciei, Demirci Burak (f.d. 235, vol. I).

La 22 iulie 2020, Serviciul de Informații și Securitate a depus apel împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei decizii noi (f.d. 14, vol. II).

Prin decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 76, 77-85).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, Serviciul de Informații și Securitate pretinde că cererea de azil depusă de Demirci Burak urmează a fi respinsă, prima instanța corect a invocat că probatoriul pe care se fundamentează poziția apelantului, nu furnizează asemenea raționamente.

Cu referire la comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 din Codul penal, Colegiul a reliefat că, în conformitate cu prevederile art. 16 din Codul penal, infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal este una mai puțin gravă. Comiterea de către reclamant a infracțiunii prevăzute de art. 361 din Codul penal nu se ridică la nivel de pericol pentru ordinea publică. Mai mult, prin decizia din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, Demirci Burak a fost eliberat de răspundere penală pentru fapta imputată, cu atragerea la răspundere contravențională (f.d. 135-147, vol. I), soluția instanței de apel fiind menținută prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2019 (f.d. 174-184, vol. I).

Instanța de apel a subliniat că, din cuprinsul scrisorii Serviciului de Informații și Securitate nr. 25/180 din 03 martie 2018, care a stat la baza emiterii deciziei Biroului Migrație și Azil nr. 54/18/DAI din 05 iulie 2018, rezultă că motivele inoportunității acordării oricărei forme de azil se întemeiază pe faptul tentativei

trecerii ilegale a frontierei de stat cu utilizarea actelor oficiale false, utilizând teritoriul Republicii Moldova ca spațiu de tranzit pentru a ajunge ilegal în spațiul Uniunii Europene. Astfel, prima instanța corect a dat apreciere acestor argumente, indicând că motivele invocate nu sunt plauzibile și suficiente pentru lipsirea reclamantului de protecția conferită de lege și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

De asemenea, instanța de apel a evidențiat că, prin scrisoarea nr. 34/33-16662-18 din 07 septembrie 2018 expediată de către Serviciul de Informații și Securitate către Centrul de Cooperare Polițienească Internațională a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, rezultă solicitarea Ministerului Justiției al Turciei privind arestarea și extrădarea lui Demirci Elif și nicidecum a reclamantului Demirci Burak (f.d. 58, vol. I). Acuzațiile sunt îndreptate în privința cet. Demirci Elif, abordarea individuală a solicitantului de azil Demirci Burak, nu permite o apreciere extensivă defavorabilă și asupra acestuia.

La 16 martie 2021, Serviciul de Informații și Securitate, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate și emiterea unei decizii noi. Ulterior, la 31 martie 2021, Serviciul de Informații și Securitate a depus recurs motivat împotriva deciziei contestate (f.d.87, 96-99, vol. II).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că, asupra sintagmei „în virtutea unei temeri bine întemeiate”, actualmente, nu există o interpretare judecătorească a acestor cuvinte, fapt ce îngreunează soluționarea corectă a cauzelor care au ca obiect azilul.

În opinia recurentului „temere bine întemeiată” atrage după sine prezentarea de către solicitantul de statut de refugiat existența unei frici din punct de vedere subiectiv, iar obiectiv prezentarea datelor probatorii care justifică frica de a fi persecutat. Or, simplele afirmații precum că există o temere nu poate fi evaluată obiectiv și nu este suficientă pentru a stabili credibilitatea solicitantului de azil.

Astfel, intimatul nu a prezentat nici o probă care să justifice temerea bine întemeiată că a fost persecutat în țara de origine or, eforturi în acest sens trebuie să depună solicitantul pentru a-și susține cererea și dovedi credibilitatea, declarațiile nefiind suficiente.

Consideră recurentul că, declarațiile făcute de către intimat se referă la faptul că în țara de origine a fost supus reținerilor, arestărilor, condamnărilor, însă neprezentând nici un act în acest sens. Mai mult, nu poate fi răsturnat dubiul dacă are necesitate de azil intimatul sau se eschivează de la răspundere penală în țara de origine. Pe de altă parte, orice declarație poate fi supusă dubiului și negată, iar lipsa altor elemente de fapt care în coroborare le-ar susține, lipsesc.

În consecință, subliniază recurentul că, instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat și interpretat eronat prevederile art. 17 din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270-XVI din 18.12.2008.

A menționat recurentul că, Demirci Burak nu poate beneficia de azil deoarece a intrat pe teritoriul țării cu un pașaport fals, cu care ulterior a încercat să iasă de pe teritoriul Republicii Moldova, însă a fost reținut de către organele de drept.

Totodată, recurentul evidențiază că, în privința cetățeanului străin Demirci Burak a fost pornită urmărirea penală în temeiul art. 361 din Codul penal. Astfel,

intimatul a încercat să inducă în eroare autoritățile statului prin faptul că dorește azil în Republica Moldova, dar de fapt acesta încercând să tranziteze țara spre Uniunea Europeană, în momentul reținerii a solicitat azil. Mai mult, intimatul recunoaște în cadrul interviului acordat către Biroul Migrație și Azil că este condamnat în Turcia și trebuie să execute sentințe și din aceste motive a plecat.

Recurentul a conchis că, constatarea instanței de apel precum că infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal este una „mai puțin gravă”, nu se ridică la nivel de „pericol pentru ordinea publică”, este una absolut eronată or, art. 361 din Codul penal se încadrează la Capitolul XVII Infracțiuni contra autorităților publice și a securității de stat din Partea Specială a Codului Penal, iar art. 16 din Codul penal nu determină relațiile sociale asupra cărora se atentează ci doar stabilește categoriile de infracțiuni.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 23 februarie 2021, fiind recepționată de către recurent la 23 martie 2021 (f.d. 89 verso, vol. II).

Prin urmare, recursul nemotivat depus de către Serviciul de Informații și Securitate la 16 martie 2021 și, ulterior la 31 martie 2021 motivat, este în termen.

La 02 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia cererii de recurs, fiind recepționată de către reprezentantul intimatului, avocatul Oleg Paliu la 05 aprilie 2021 (f.d. 103, 104, vol. II), părții fiindu-i explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat.

La 14 aprilie 2021, Demirci Burak a expediat prin intermediul poștei electronice referință pe marginea recursului declarat de către Serviciul de Informații și Securitate, solicitând respingerea integrală a acestuia (f.d. 106, 107-114, vol. II).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art.246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Serviciul de Informații și Securitate, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Serviciul de Informații și Securitate, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Nina Vascan

Victor Burduh